

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknél,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 6 fillér-
többesről közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adtnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

A gyermekvédelemről.

I.

Egyik nemzedék szüli a másikat s fejlődési eszközeinek helyes megválasztása — és alkalmazásában rejlik növekedésének és boldogulásának titka.

A népek és nemzetek életében irányító szerepök van a fejlődés eszközeinek, mely eszközök közt úgy állami, mint faji szempontból fontos szerepe volt, van és lesz a gyermekvédelemnek.

De a milyen hatalmas eszköze a gyermekvédelem a nemzedékek testi és erkölcsi fejlődésének, ép oly eltérők erre nézve a nézetek s maga a gyakorlati kivitel az életben s ez okból igen különbözők az eredmények is. Különbözők az eredmények s így általános hatásuk elégtelen, mert az érdekelt tényezők külön-külön igyekeznek rányomni a gyermeki élet fejlődésére egyéniségükből eredő, osztályérdekeket szolgáló külön céljaik- törekvéseiknek bélyegét, aminek eredménye rendszeren a szélsőségekben járó egyoldalúság. — Pedig e szép, nagy horderejű kérdésnek családi, társadalmi, egyházi és állami életünkre nézve olyan dominálónak kellene lennie, hogy kicsinynek, nagynak úgy éljen lelkében, mint egy erős nemzeti öntudatnak tettekre ösztönző rugója, mint a nemzetfontartó erőnek egyik hatalmas forrása.

Ezért egyaránt része van — kellene, hogy legyen aránylagos fölosztásban — e

kérdés megoldásában szülőnek, iskolának, egyháznak, állam- és társadalomnak. — Ha e tényezők egyenként és egymással karöltve, egy közös cél felé törekedve, egymást kiegészítve állanak az ügyben sorompóba, akkor a népmozgalmi statisztika a gyermekhalandóság és erkölcsi romlottság rovatainak kitöltésére-évről évre örvedetesen kevesebb számot talál.

De fájdalom, nem így van. Sajnosan tapasztaljuk, hogy az említett tényezők a gyermekvédelem tekintetében nemcsak, hogy nem járnak el egyöntetűen, sőt kevés kivétellel nem is foglalkoznak érdemlegesen e kérdéssel. A mindennapi életnek pedig ez okból való vizsgálása ijesztő képet tár elénk. E kép a mai állapot: az okozat.

Lássuk e kép egyik részét: a testi nevelést a csecsemő, a 3—6, illetve 7—14 éves korban.

A csecsemők testi nevelése úgy a táplálkozást, mint a tisztaságot illetőleg nem rendes, sőt elhanyagolt; ugyiszlva az Istenre és az időjárásra van bízva.

Ha a gyermeki gyenge gyomor, a nem neki való, sokszor kevésbé tápláló és rendetlenül adagolt táplálékot csodálatos módon kibírja s a nyári időszak a gyermek által megkeresett fürdőjével eléggé megedzi a kis polgárt, akkor a fátum hatálmában vakon bízó szülő azt mondja: ez a gyermek életre való. —

Ezzel kimerítően körülírtam a csecsemők testi nevelését. A nép nagy rétegénél, sajnos, ez ennyi és nem több.

A 3—6 éves korban a testnevelés népünkénél szintén sok kívánni valót hagy fenn étkezés, ruházat és tisztaság dolgában.

A kis gyermek e korban rendszerint az egész ház népének rendelkezik, a reggeli és estéli pálinkából ő veszi ki előbb a részét, hogy »erősödjék«. — Nyárban pedig felügyelet nélkül kertészkedik, úgy annyira, hogy Isten őrzi egész faluk gyermekeregét a vérhas- és egyéb halálos végű gyomorbajoktól. — Felpuffadt, sárga, beleges kinézésű, kifejezéstelen, bágyadt nézésű gyermekekkel találkozunk lépten-nyomon a községekben s már ebből biztosan következtetjük, hogy jó gyümölcs-termésre van kilátás. Ha statisztikával foglalkoznám, összehasonlítást tennék a gyümölcsöt hozó és nem hozó évek gyermekhalandóságát illetőleg; feltűnő különbség lenne az eredményben, ez utóbbi évek javára, csak egy vidéken is.

A fürdőzés szintén napirenden van reggeltől estig felügyelet nélkül gyors egymásutánban. Nem csoda, ebben a téli fürdés is előlegezve van.

A ruházat áll télben, nyárban szellős nadrág- vagy köntöskéből, melyeknek fő kelléke nem a melegtartás, hanem a cifra-ság. Bizonyosága ennek a szem-, fej-, tüdő- és gyomor katarással kinlódó gyermekereg. Ezek annyira kimerítik a gyermek testi erejét, ellenálló képességét, hogy a különben enyhe lefolyású járványos be-

kódésre, azaz rágasra képes állapotban. Eunek csak két módja van.

Fontos a tejfogaknak korai, azaz olyan időben való megtömése, a midőn azok még nem fájtak és bizonyos gyógyítószerekkel való kezelése. Tapasztalataimból kifolyólag mint általánosan alkalmazható a gyógyszeres kezelést ajánlom. Mert a tömés a gépek alkalmazása miatt csak 6 éven felüli, értelmes gyerekeknél vihető keresztül, miután az mégis a pátiens részéről bizonyos türelmet és jóakaratot igényel. Az általam gyakorolt gyógyszeres kezelés pedig rövid idő, 2—3 perc alatt alkalmazható, teljesen fájdalommentes és hatása föltétlenül bizonyos. Igen nagy előnye az, hogy még a legkisebb gyereknél is könnyen alkalmazható, mert hogy azok számukat 2—3 percig nyitva tartásuk, az nekik még örömet szerez. Ezen gyógyítással pedig biztosan elérjük azt, hogy a fogszu- tovább nem terjed, s így a tejfog megmarad, amíg a fogváltás ideje elkövetkezik. Ezáltal kikerülhet az első állandó zápfog megszuvasodása és így bizonyára jó fogakhoz jut a jövő generáció. Ez pedig annak testi és bátran merem mondani, szellemi fejlődésére olyan előnyös befolyással fog lenni, hogy eléggé melegen nem tudom a szülők figyelmébe ajánlani ezen biztos gyógyító eljárást. S határozottan állítom, hogy a gyerekek jövőre üdvösebb és hasznosabb tevékenységet semmi más módon nem fejthetnek ki, mint ezzel. Csak azon kell csodálkoznom, hogy eddigelé olyan kevés figyelembe részesült ezen áldásos gyógyítás.

Dr Kovács Géza.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

A fogbetegségekről.

— A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája. —

A gyökérfolyás egyike a legelterjedtebb betegségeknek, ennek még több fog esik áldozatul, mint a fogszu. Ezen betegség kezdődik azzal, hogy a fogakra fogkő rakódik le, az a foghust izgatja, gyuladásba hozza. Ennek következtében a foghús megpirosodik, megdagad és meglazul, nem fekszi meg többé szorosan a fog nyakát; tehát a fog és az iny közé ételmaradék megy be, amely ott erjedésbe jön. Az erjedő anyag a foggyökeret gyuladásba hozza, minek következtében az lassan kiemelkedik a fogsejtből, mindhosszabb lesz, meglazul és végre kihull. A fogaknak ezen módon való elpusztulása nagyon gyakori betegség és rendszeren a legjobb korban levő egyéneket támadja meg, 30—40 év között. Már a nagyközönség is észrevette ezen betegség konok voltát és próbál is védekezni ellene mindenféle cifra nevű szájvizekkel, fogpasztákkal. Pedig egyedül a racionalis védekezés a fogkőnek rendszeres letisztítása, ahol pedig a betegség már előrehaladt, úgy hogy a fogak már lógnak, ott is lehet még segíteni bizonyos gyógyszeres rendszeres alkalmazásával, úgy hogy néha még 15 évig is megtarthatók a fogak működésre képes állapotban.

Tehát ezen oldalán kell a bajt megfogni, hogy ellene magunkat megvédehessük. Mert ha már nagyban előrehaladt a betegség, akkor a se-

gítség is édeskeves lehet, sőt miután a fogak nagyon lógnak és az illetők emiatt rágni nem képesek, rövid idő alatt gyomorhurutot kapnak, annak minden szomorú következményeivel és örökös betegeskedéssel. Ezt mindenki elkerülheti, ha fogait a lerakódásoktól évenként legalább egyszer alaposan megtisztíttatja. Elég könnyű, fájdalomtalan és olesó eljárás, mindenkinek jó lelkiismerettel ajánlhatom.

A kisgyermek fogai már a 3. évtől kezdve igen gyakran megszuvasodnak és fájni kezdenek, úgy hogy nem ritkán már 3—4 éves gyerekek fogait ki kell húzni. Ez roppant nagy hatással van a gyerek fejlődésére, mert az első foghuzástól megijed, azután még ha van is rossz foga, ezt eltitkolja, amíg majdnem mind rosszak lesznek. Már hét éves korában nő az első állandó foga, amely rendszeren a többi rossz fogtól megbetegedik. Úgy hogy mire a fogváltás befejeződnék, alig van az illetőnek egy ép fog a szájában. Hogy milyen káros következtése van ezen szomorú jelenségnek a jövő nemzedék fejlődésére, az könnyen belátható. Ugyanis a rossz fogu egyén nem képes az ételeket megrágni, tehát azok nagy darabokban jutnak a gyomorba, ott meg nem emészthetnek, sőt káros izgatást és korai gyomorhurutot okoznak. Azért látjuk, hogy a rossz fogu fiatal egyén rendszeren gyöngébb, halvány, beteges. Mert éppen a fiatal korban van nagy szüksége a test táplálására, miután az növekedik is. Tehát a szülőknek mindent el kell követniük arra, hogy a tejfogak a gyerekek szájában megmaradjanak és pedig mű-

tegségek is megtizedelik némely község gyermeklétszámát.

A 6—14 éves korban a testi nevelés általánosan ezzel fejezhető ki: tuleröltetés.

A ki figyelemmel kíséri a székely gyermek foglalatosságát, arra a meggyőződésre jut, hogy itt — mindkét nemből — a serdülő nemzedék fele nem neki való munkakörben él, nem testi erejéhez való munkára van fogva. A gazdasági és háztartási körüli munkák sokfélesége és sokszor nehéz voltáról bizonyosságot tehetnének azok a jobb sorsra érdemesebb 10 éves szolgálók és szolgálók, kiknek szülői nagyobb részben nem is olyan földhöz tapadt szegények.

Homoródszentmárton, 1904. dec. 14.

Gyórfi István.

Ujabb adófizetési halasztás. Többször volt már szó azon kedvezményekről, melyeket a pénzügyminiszter az ex-lex idejéből származó adóhátralékok befizetésére engedélyezett. Az előző intézkedésekben kitűzött határidők már lejárván, most a pénzügyminiszter újabb rendeletet adott ki a pénzügyi hatóságokhoz, hogy mindazok, kiknek évi adója a 100 koronát meg nem haladja és az ex-lex idejéből származó hátralékuk befizetésére adandó halasztásért az eredetileg kitűzött határidő alatt nem folyamodtak, tekintettel a folyó évi rossz termésre, 1905. évi szeptember hó végéig fizetési halasztást nyerhetnek, ha az iránt az illetékes pénzügyigazgatóság útján legkésőbb folyó hó végéig folyamodnak.

Gazdasági Egyletünk közgyűlése.

Vármegyénk egyik legfontosabb (életszükségleteinkről gondoskodó) egyesülete tartotta meg őszi rendes közgyűlését a héten; ez az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet, melynek elévülhetetlen érdemeket szerzett nagytekinélyű elnöke: Hollak Arthur főispán, aki ezúttal is — mint mindig — körültekintő bölcseséggel elnökölt a közgyűlésen.

Gazdaközönségünk egy része immár teljes bizalommal viseltetik egyesületünk vezetésére, mert meggyőződött, hogy sorsával nemcsak törődnek, hanem azon hathatósan segíteni is akarnak és tudnak. Nem politizáló, szószaporító testület ez az egyesület, hanem a székely népet bajainak gyökeres orvoslója. Ide sorakozzék tehát minden egyes gazda, aki az általános helyzet javítása révén, önmaga sorsán is segíteni kíván, mert egyesülésben van az erő. Ne szűnjön az érdeklődés, hanem fokozódjék. Hiszen egy év alatt is meglepően szép az apostolkodó lelkiismeretes vezetők működése. Előre tehát; csak tovább, tovább!...

Hollak elnök a közgyűlést megnyitván, örömenek ad kifejezést azon nagy érdeklődés felett, melyet a társulat ügyei iránt a tagok tanúsítottak; biztosítékát látja ebben annak, hogy az egyesület működése a gazdatársadalom részéről elismerésben részesül. Majd a közgyűlés egyik legfontosabb tárgyáról, az alapszabályok némely pontjának megváltoztatásáról, valamint a jövő év munkatervéről és a költségvetés megállapításáról tesz említést. Kéri a tagokat, hogy az előterjesztendő tárgyakat kellő figyelemre méltatva tárgyalják, a kiegészítendő választmányba az egyesület ügyei iránt mindig érdeklődő tagokat válasszanak és felkéri a titkár az 1905. évi munkaprogramm előterjesztésére, a melyet a közgyűlés egész terjedelmében elfogadott.

Hlatky Miklós titkár előterjesztése szerint, hogy az egyesület alapszabályszerű céljait inkább megközelíthesse, az első teendő közé tartozik a jövedelmek fokozása s ezzel kapcsolatosan a tagok szaporítása. A vármegye törvényhatóságát

megkeresik, hogy az ebadóból bizonyos összeggel az egyesületet segítyezze.

2. Terjeszteti fogja a földmivelésügyi Miniszter által e célra adományozott 300 K felhasználásával, a gazdák között a gazdasági ismereteket, mi célból 24 községben 40 gazdasági irányú felolvasást tartat, a titkár, törv. hat. állatorvos, ügybuzgó lelkészek és tanítók által, elősegíti szövetkezetek, gazdakörök alakulását.

3. Rendezni fog egy faipari tanfolyamot; a földmivelésügyi Miniszter 400 K adománya, 100 koronával az egyesület jövedelmeiből pótlendő.

Üszöket fog bevásárolni alapjából, melyeket kedvezményes fizetési feltételek mellett fog kiadni a kisgazdáknak. Gyalakuta, Balavásár, Kelemenfelke, a két Kend előjárósága jó előre értesítendő arról, hogy kiküldöttük ápril végén ki szállnak üszők vásárlása végett.

5. A szüzgulyát ez évben is fentartjuk és lehetőleg fejlesztjük, költségvetésében mutatkozó hiány fedezése végett megkeressük a székelyföldi min. kirendeltséget, valamint az iránt is, hogy a legelő rendezésben az egyesület segítyezze.

6. A lótenyésztés fejlesztése végett lépéseket teszünk egy csikólegelő létesítésére.

7. Kisgazda tagjaink között kedvezményes áru, esetleg ingyenes vetőmagot osztunk ki oly formán, hogy a 6 éves ciklusban lehetőleg minden tag részesüljön némi kedvezményben.

8. Tagjaink részére a tűz- és jégkár biztosításoknál, gépek beszerzésénél kedvezményt törekszünk kinyerni.

9. Az állattenyésztés emelése céljából a vármegye különböző pontján kiállításokat rendezünk, a kiállítások alkalmával a kisgazdákat pénzdíjak helyett gépekkel, gazdasági eszközökkel jutalmazzuk. A székelykeresztúri bikakiállítás segítségét még ez évben kérjük.

10. Szántás versenyeket rendezünk, vidékenként egy-egy minta trágyatelepet létesítünk.

11. A gyümölcsfa tenyésztés előmozdítása végett kérvényt intéztünk a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a vármegyebeli áll. gyümölcsfa csemete kertekből kikerülő gyümölcsfák vagy ingyen, vagy kedvezményes áron egyesületünknek engedjék át és hogy a beszerzei szilvafaszaporítása nagyobb mérvben eszközöltessék.

12. A székelyföldi min. kirendeltség megkerestetik, hogy a baromfi állomány javítása végett nemes him baromfiakat osszon ki a kisgazdák között, tiszta vérű tenyészeteket egyes értelmesebb gazdák bevonásával létesítsen.

13. A székelyföldi min. kirendeltséget segítség akciójában támogatja.

14. Gazdasági kérdéseket állandó figyelmére méltatva, közbe jár oly gazdasági közvélemény kialakulására, a mely a vármegye és az ország érdekeinek megfelel.

(Vége köv.)

Egyházi élet

Egyházi estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház dec. 18-án d. u. 5 órakor a ref. kollegium tornacsarnokában tartja harmadik egyházi estélyét. A rendezők a következő érdekes műsort állították össze: 1. A gyülekezet éneke: Nagy Isten téged... XXX. dics. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szaval Dózsa Sárika. 4. Felolvasás: a 16-ik század vallásos költészete. Tartja Nagy Elemér koll. tanár. 5. Ének: Gál Jenő koll. s tanár. 6. Szaval: Benedek Aladár koll. tanuló. 7. Zárszó. 8. Ének: Áld meg Ur Isten... Éneklő a gyülekezet. Belépés ingyenes. Egyes adományok a ref. leányiskolai szegény gyermekek felségélyezésére köszönettel fogadtatnak. Rendezők: Holstein Simonné és Csizsér Margit.

Irodalom.

A „Zenélő Magyarország” zeneműfolyóirat ez évi utolsó füzeté most jelent meg, s következő zenemű újdonságokat közli: I) „János vitéz” Dr. Kacsóh Pongrácz daljátékát küldött egy csillagos este magyar dalát III) Gallozzi F. „Lur-gia” című, rendkívül bájos, széles tonusu olasz keringőjét, a fővárosi elit zenekarok egy kiváncsiabb műsordarabját. 24 gazdag tartalmu füzet egy évfolyamban 250 zeneoldallal tartalommal 12 korona. — Egyes próba füzet 60 fillér — fél-évre 12 füzetre 6 K. negyedévre 3 füzet 3 korona. Az új-évvél meginduló XII évfolyamra előfizetéseket már elfogadtat-ak „Zenélő Magyarország” most megjelent díszesen bekötött XI évfolyamu kötete. A két újni vastag — gazdagon aranyozott díszlábala kötött kötet 250 zeneoldalon tartalmazza az 1904 évi zenetermekék zongora- s dalújdonságok legjavát, a legszámottevőbb hazai és külföldi zeneszerzők — zongora — ének s hegedűre írt műveiből, és pedig 27 magy. nótát — 6 műdalt — 9 vígdalet és kuplet — 8 operett-opera és melodramát — 5 indult — 4 keringőt — 4 különféle táncot — 2 csárdást — 1 francia négyest — 16 salondarab a ábrándot és 3 hegedű művet. Ára dus aranyozású díszkötésben 15 korona Füztve 12 korona. A minden zongorázónak hozza s annyit — amennyit zeneműkereskedésben csak 100 koronáért lehet összevásárolni. A „Zenélő Magyarország” eddigi 11 évfolyamai mind egészben is vagy a 177 füzet egyenkint — 60 fillérjével folyton kapható. Arról terjedelmek kimerítő jegyzék, ugy minden legújabb zenetermekéről jegyzékek bárhova ingyen és bérmentve küldetnek, megrendeléseket, minden nyomtatásban megjelent bármilyen zeneművekre a legolcsóbb s leggondosabb kiszolgálás mellett elintézt a „Zenélő Magyarország” (K ö k n e r E d e) zeneműkiadóhivatala Budapestén József-körut 22/24.

Különnfélék.

— A „Székely-Udvarhely” karácsoni Almanachja. Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala m. t. olvasóközönségünk tíz éves támogatását némiképp meghálálni óhajtván, elhatározta, hogy karácsonkor minden egyes előfizetőnek Almanachot küld ajándéku. Ezen Almanach 8-ad retű, 6—7 ivnyi terjedelmű, finom papírra nyomtatott mű lesz, Margitai Tivadar festőművész cimlapjával. — Tartalmazni fogja az 1905. esztendő teljes naptárát, az év illusztrált történetét, valamint prózai és verses dolgozatokat: Krudy Gyula, Sas Ede, Heltai Jenő, Kemény Simon, Nádas Béla, Farkas Imre, Földes Imre, Köhalmi Béla, Pallos Árpád és Szilágyi Ferencétől. — A tartalmas és igen csinos kiállítású Almanach karácsoni számunkkal egy idejűleg kerül szétküldésre s megkapják mindazon előfizetőink, kik ezévre előfizettek vagy folyó hó 20-ikáig esetleges hátralékaikat kiegyenlítettik. — Együttal arról is értesíteni kívánjuk m. t. olvasóinkat, hogy a karácsonra hirdetett Emlék-Albumot 1905. évi husvétkor fogjuk szintén ajándéku megküldeni jövő évi előfizetőinknek. — Az Emlék-Album számára tehát ismét megnyitjuk a tért m. t. olvasóink és munkatársaink előtt s dolgozataikat tisztelettel kérjük: — továbbra is elfogadjuk. Különösen szeretnők, ha minden egyes olvasónk és munkatársunk írja az Emlék-Albumba néhány sort. Ezért is kérjük tehát nagybecsű támogatásukat.

— Jung-Cseke Lajos apát kitüntetésére. Már megemlékeztünk azon jól megérdemelt kitüntetésről, melyben a királyi kegy Jung-Cseke Lajos helybeli apát-főesperest közelebből részesítette. A kitüntetést a vármegye minden részében megelégedéssel fogadták, mert az apát mindenkor megvédelmezte saját álláspontját, de sohasem a mások rovására, mások megbántásával. Valóságos ünnepies hangulat vonult végig vármegyénk törvényhatósági bizottságának esztendői közgyűlésén, mikor kishalmágyi Hollak Arthur főispán az apát mellére tűzte a III. oszt. vaskorona-rendet igen szép beszéd kíséretében. Lelkes eljénzés zúgott fel a díszteremben; a király iránti hála és az érdekes apát személyét illető elismerés hangján. Majdnem félszáz esztendő óta teljesíti nemes hivatását Jung-Cseke Lajos apát ugy egyháza, mint a közélet terén, ahol mindig a békét kereste s azt a kapcsolatot, amely összeköti a jóindulatu embereket a helyes közéleti munkásságban és nem szétválasztja. Tanulságos, tartalmas beszédben köszönte meg a mi jó királyunk kegyelmességét, melyből kifolyólag kitüntetésre érdemesítette. Részünkről is csatlakozunk a sok oldalról jövő üdvözléthez s ismétellen kívánjuk, hogy sokáig boldogan és meglegedetten viselje a köztiszteltben álló apát-főesperes ur kitüntetésének díszes jelvényét!

— Tiszteletbeli tisztviselők. Udvarhelyvármegye főispánja az e hó 15-iki közgyűlés alkalmából dr. Demeter Lőrinc udvarhely-járási főszolgabíró és dr. Keith Ferenc vm. aljegyzőt vármegyei tiszteletbeli főjegyzőnek; Szabó Gá-

bor vm. aljegyzőt tisztetebeli főszolgabíróak és Pálffy Jenő szolgabíró vm. th. aljegyzőnek nevezte ki.

— **Szabad Lyceum.** Az ismeretterjesztő ingyenes előadások ma (vasárnap) d. u. 2 órakor a szokott helyen, a polgári kör nagytermében kezdetüket veszik. Előadó Spallier József, szakiskolai tanár lesz. Tárgy: Az iparnak a kereskedelemmel való kapcsolatáról.

— **Mulatságok.** A helybeli polgári önképző kör e hó 26-án (karácson másodnapján) nagy-szabású és igen érdekes műsoru fillérestélyt rendez, a melyen Doros Györgyné felolvas, Simonyi Ernő Gramofon-előadást tart, Nosz Ilonka szaval, Nagy Elemér monologot ad elő, Szabó Gáborné énekel és Szent-Királyi Árpád cimbalmon játszik. A műsort éjfélutánig tartó tánc követi s belépési díj nőknek 40 f, férfiaknak 80 f. Az estélyt Fischer Ferenc r. b. elnök, ifj. Szemerjay Károly r. b. alelnök, Hermann Helen, Bartók Anna és Szabó Ödön rendezik. — Felsőboldogasszonyfalván is ugyanakkor rendez a székelyudvarhelyi iparos ifjuság Barabás János nagytermében virradtig tartó zártkörű táncmulatságot az itteni zenekar közreműködésével. Belépési díj 70 fillér, családjegy 1 K 60 f. — Homoródszentmártonban pedig e hó 27-én rendez a Gazdakör igen változatos műsorral egybekötött kosaras táncmulatságát.

— **Törvényhatósági bizottságunk** e hó 15-én Hollaky Arthur főispán elnöklete alatt tartotta meg ezévi III-ik rendes közgyűlését, melyen a tagok igen tekintélyes számban vettek részt. A szokásos elnöki megnyitó beszédet Jung Cseke Lajos apát kitüntetésének ünnepélyessége foglalta el s így a főispán röviden üdvözölte a megjelenőket és a közgyűlést megnyitotta. Az első tárgy Dr Daniel Gábor és társainak Daniel Lajos biz. tag által benyújtott önálló indítványa, illetve határozati javaslata volt, amely szerint: „a kevés megszakítással két év óta folyó és már-már permanenssé váló obstrukció az állam hitelét és tekintélyét tönkreteszi, az államgépezet rendes működését megakasztja, jelentékeny anyagi és erkölcsi károkat okoz s a parlamentarizmus valódi lényegének felforgatásával a többség akaratának érvényesülését teszi lehetetlenné”. Elmondja továbbá, hogy Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága: „Ezen meggyőződéstől vezéreltetve, az obstrukció tulkapasai ellen minden alkalommal felemelte tiltakozó szavát s rövid időközökben háromszor fordult kérvénnyel az országgyűléshez az iránt, hogy a parlament törvényes rendjét alkotmányos eszközökkel, alkotmányos uton helyreállítani kegyeskedjék”. Helyteleníti, hogy az ellenzéki pártok a 21-es bizottságban nem vettek részt s „reményteljes bizalommal néz a kormányelnök további működése elé s erősen hiszi, hogy a jelen bonyolódott helyzetben is megfogja találni a kivezető utat s képes lesz alkotmányunk teljes épségében való fenntartása s a parlamenti szólás-szabadság respektálása mellett, a törvényes rendet helyreállítani”. Végül pedig így fejezi be a javaslatot: „maguk az ellenzéki férfiak is be fogják látni, hogy a parlament tekintélyének teljes tönkretetele nem hazafias cselekedet s az újabb szomorú események hatása alatt, törvényhozói kötelességük teljesítésével az újabb proponálandó 21-es bizottságba való részvételt többé megtagadni nem fogják s együttes erővel, egyező akarral sikerülni fog a házszabályok módosításának vajdó kérdését úgy megoldani, mely az ország felzárkottatott közvéleményében is teljes megnyugvással találkozunk s a kényszer-helyzet szülte házszabálysértés teljes jóvátételét fogja szükségképp maga után vonni”. Többen hozzászóltak eme javaslatához pro és kontra. E közben Dr Kovácsy Albert alig beszélt két mondatot, kijelentette, hogy „szégyen a vármegyére, hogy Daniel Gábor az ő szüleit”. Az elnök főispán nyomban felszólította Kovácsyt a sértés visszavonására, de az eredményre nem vezetve, megindult ellene a széksértési eljárás. Tulnyomó többséggel maga a törvényhatósági bizottság határozott és szavazás útján 180 K pénzbírsággal büntette a széksértőt. A javaslat mellett Daniel Lajos, Szász Ferenc, dr Solymossy Lajos, Csia Kálmán, dr Valentsik Ferenc; ellene dr Kovácsy, dr Gyarmathy Dezső, Papp Mózes, Gyertyánffy Gábor és Deák Miklós beszéltek. A vita után névszerinti szavazással 6 ellen 81 szavazattal elfogadták a javaslatot. — Délután már kisebb volt az érdeklődés s a tárgyalásra tüzött ügyeket gyors egymásutánban intézték el. A 262 pontból álló tárgysorozat este félhat órakor véget ért.

— **Villamos világítás versenytárgyalás nélkül.** Székelyudvarhely város képviselőtestülete

folyó hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlésében ismét határozatot hozott a villamos világítás és malom létesítése ügyében. Mult számunkban jeleztük volt, hogy a Ganz és Társa részvénytársaság saját munkálataiért a város által kívánt három évvel szemben, egy évnél további felelősséget vállalni nem hajlandó s e miatt vette újabb tárgyalás alá a képviselőtestület a Ganz-gyár szerződését. Természetesen a polgármester ur ajánlatára — ismét mellőzték az éppen nem fölösleges versenytárgyalást. Bezzeg Veszprém szab. kir. város nem vette ily könnyelműen a város érdekét, midőn az ezidei nyár elején hasonló célra nyilvános pályázatot hirdetett. A Ganz és társa részvénytársaságnak sem derogált ott a rendes pályázaton részt venni. Pedig hát akkor is volt oly „tekintélyes és megbízható”, amilyen most. S mégis mi történt? Az állandó választmány Ováry Ferenc orsz. képviselő felebbezése alapján Veszprém városát utasította, hogy az elektromos központ létesítésére hirdessen versenytárgyalást. Holott a pályázat körül Veszprém város még miniszteri szakértőt is meghallgatott, amit nálunk a képviselőtestület egyes tagjai szintén fölöslegesnek tekintettek az e tárgyban immár kétszer tartott közgyűlésen s azelőtt is. De hát itt a hangulat határoz s nem a lényeg a fő, hanem a személy, aki az ügy mellett, avagy ellen állást foglal. Azonban egy kis jóakaratu tévedés miatt, mindnyájan fizethetjük a pótdót. Ezt pedig a polgárság aligha jó néven veszi — a fizetésekor. Csak ezt akartuk röviden megjegyezni a pénteki közgyűlés határozatára. A többit a felsőbb hatóság törvényesen és igazságosan elintézi.

— **Választmányi ülés.** A helybeli jótékony nőegylet választmánya ma d. u. 2 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyen a teaestélyről beszámolás lesz és az ünnepi segélyezést fogják megállapítani.

— **Diák-bál.** A kollegium ifjusága szokásos táncmulatságát 1905. február 4-én fogja megtartani a „Budapest-szálló” nagytermében. A megalakult rendezőbizottság a szükséges lépéseket már megtette.

— **Városi közgyűlés.** Városunk képviselő testülete -pénteken d. u. 3 órakor Szakács Zoltán polgármester elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. Névszerinti szavazással meghatározták, hogy a Zalogkölcson intézethez 25,000, az Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezethez 20,000 és az Udvarhelymegyei takarékpénztárhoz pedig mintegy 100.000 koronát helyez el a város kezelése alatt álló alapokból jövő évben gyümölcsözés végett. Ezután a villamossági telep és malom létesítése ügyében szótöbbséggel határozott; elfogadván a Ganz-gyár egyéves felelősségét. A közkórházzal szemben levő terület eladásának ügyét az 1905. január 16-án tartandó közgyűlésre újabb tárgyalásra tüzték ki. Végül pedig özv. Szabó Józsefné kérésére neveltetési célokra 1910. végéig évi 300 K kegydíjat szavazott meg a közgyűlés. Több tárgy hiányában, a polgármester a képviselők éljenzése között a közgyűlést be-rekesztette.

— **Fillérestély.** A helybeli jótékony nőegylet ez évben utolsó fillérestélyét szerdán tartotta meg. Az estélyen igen tekintélyes számban jelent meg városunk legelőkelőbb közönsége s a kitünően sikerült műsor minden egyes számát zajos tapsokkal honorálta. A műsorban változás állott be, a mennyiben a tödővész pusztításairól Dr Kovács Géza tartott felolvasást, melynek végeztével egy határozati javaslatot nyújtott be az elnökséghez, hogy városunk hölgyközönsége s maga a nőegylet álljon a mozgalom élére és juttassa sikerhez a vármegyénkben felállítandó sanatoriumot. Az elmaradt két pontért e helyen is a közönség szíves elnézését kéri a rendezőség annál is inkább, mert az nem rajta mult.

— **Kik voltak a tea-estélyen.** A jótékony nőegylet e hó 10-iki teaestélyén ott volt a sz. z. o. n. y. o. k.: özv. Ugron Lázárné, dr Damokos Andorné, özv. Török Pálné, Szabó Istvánné, Benedek Rózsika, Bagossy Béláné, Bodor Mihályné, Félégházy Antalné, özv. Bartha Károlyné, dr Kassay Albertné, Gálffy Endrené, Fülöp Istvánné, dr Nagy Sámuelné, Lányi Imréné, Bod Károlyné, dr. Pál Ernőné, dr Solymossy Lajosné, Müller Károlyné, Szentpétery Ferencné, Nosz Gusztávné, Németh Albertné, Biró Sándorné, Biró Irma, Dózsa Jakabné, Betegh Pálné, Dollny Róbertné, Máthé Pálné, Máthé Domokosné, Biró Áronné, özv. Szakács Mózesné, Székely Dénesné, dr Lukácsffy Istvánné, Vajda Lajosné, Simó Mátyásné, Barcsay Károlyné, Vajda Ferencné, dr Vass Lajosné, Szabó Gáborné, dr Török Pálné, Embery Árpádné, Szakács Zoltánné, Amberboy Józsefné,

Konez Árminné, Mannheimné, Persián Jánosné, Dorner Béláné, özv. Groákné, Steinburg Ottóné, Becsek Aladárné, Demény Ferencné, dr Valentsik Ferencné, Damokos Andorné, dr Kovácsy Albertné, özv. Kabos Károlyné, Rössler Károlyné, Hein Pálné, Homolay Lajosné, özv. Ugron Istvánné, Szöllősi Samuné, dr Göllner Béláné, dr. Kovács Gézané, Jánossy Péterné, özv. Szabó Károlyné, Boc Endrené, Reodiger Gyuláné, Petrányi Miklósné, dr Toflerné, Ferenczy Ferencné, dr Egyed Balázné, Fankovits Gyuláné, özv. Gyarmathy Sándorné, özv. Kassay Endrené. — **Lányok:** Ferenczi Ráki, Irén és Margit, Bartha Margit, Rózsika és Iluska, Kassay Irén, Félégházy Mariska, Gálffy Erzsike, Lányi Rózsika, Bod Emma, és Etelka, Solymossy Ágnes, Krizsó Erzszi, Langer Adolfin, Lendvay Máriskó és Gabriél, Müller Klsra és Janka, Hein Eszti, Nosz Ilonka, Biró Mili, Dózsa Sárika, Jánossy Bea, Piskóti Irén, Mánya Margit, Madarász Véri és Mari, Varró Berta, Madarász Bea, Jakab Klara, Steinburg Pepi, Roediger Erzszi és Melán, Szöllősi Irén, Diószeghy Margit, Medgyes Emma, Varga Ida, Lestyan Margit és Konez Margit.

— **Névjegyeket** a küszöbön levő új-év alkalmából legcélszerűbb már most megrendelni. Legnagyobb választék, legdivatosabb minták: Betegh Pál könyvnyomdájában található, ahol megfelelő borítékokból is nagy raktár áll a m. t. közönség rendelkezésére.

— **Felülfizettek a tea-estélyen:** Buda Gyula 2, Bagossy Béla 1, dr Nagy Sámuel 1, dr Kassay Albert 1, Máthé Pál 4, Biró Áron 2, özv. Szakács Mózesné 1, dr Lukácsffy István 10, Vajda Lajos 5, Reichel Alfred 2, Vajda Lajosné 10, Neumann czég 2, Simó Mátyás 1, dr Damokos Andor 3, Barcsay Károly 2, Vajda Ferenc 2, özv. Török Pálné 1, özv. Ugron Lázárné 1, Embery Árpád 7, Mannheim trafikosa 4, több tiszt 6, Konez András 1, özv. Kis Ferenczné 2, Lechner Gyula 1, Damokosné 1, dr. Kovácsy Albert 2, Rössler Károly 2, Kállay N. 1, Hein Pál 1, Fabian czég 10, Homolay Lajosné 5, dr Valentsik Ferenczné 1-20, Vajna Zoltán 1, Szöllősi Samu 6, Lengyel József 2, Lengyel Vilmos 1, Szabó Gyuri 3, Winker Ernő 1, Ferenczy János 1, Göllner Béla, Ujvárosi Károly 1, Menyhart András 2 koronát. Felülfizetésekből befolyt 114 K 20 f. — **Bevételek:** 1. Adakozásból 454-70 K 2. Belépő jegyekből (melyből 114 20 K felülfizetés) 326.20 K. 3. Ételek, italok és egyebekből 1006-20 K. Összesen 1787-10 K. — **Kiadás:** (megközelítőleg) 896 K. Tiszta jövedelem 891-10 K.

— **Karácsoni és új-évi ajándékok senki se vásároljon** addig, amíg Betegh Pál könyv-, papír-, író- és rajzszere, zeneműkereskedésében a most érkezett rendkívül dús választéku finom dobozos ívelpapirokat, képes és mesés dísz könyveket, ifjusági iratokat, valamint bárki részére legalkalmasabb ajándéktárgyakat meg nem tekint. A magyar és külföldi irodalom legjelesebb műveiből nagy raktár áll rendelkezésre. A Szent-István-Társulat kiadványaiból teljes raktárt rendezett be. A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent „Családi Regénytár” és „A magyar nép könyvtára” összes kötetei is raktáron vannak főszlyt helyez az irodalom kiváló műveire s így minden szülő nyugodtan adhatja gyermekei kezébe az itt vásárolt könyveket. Fénykép- és képes levelező-lap, valamint emlék-albumok díszes sorozata van raktáron.

— **Más bevételek a tea-estélyen.** Ételek, italok és különböző tárgyak elárusításából befolyt: jux-bazárból özv. Groák Béláné és dr Török Pálné beadtak 74-50 K; pezsgőből Demény Ferencné, Szabó Gáborné és Göllner Béláné 167-80 K; cukrászda Becsek Aladárné, Szakács Zoltánné és Vass Lajosné 74-34 K; szivarból Szabó Istvánné, dr Solymossy Lajosné és Dószeghy Margit 45-98 K; virágból Nosz Ilonka 28-02, Vajda Lajosné 10-30, Dózsa Sárika 12 K; ételek, italokból Lendvay Máriskó, Szöllősi Irén, Mánya Margit és Félégházy Mariska (részben virágból is) 121-44; két asztalnál Jánossy Bea 20-56, Ferenczy Margit 33-90 K; Ferenczy Irén 27-44; Lányi Rózsika 35-36 K. — Összesen 117-96 K.

— **Orvosi kitünőségek** egyhangu véleménye az, hogy a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek rossz szaga, ize nincsen a gyermekek legjobb erősítő és táp szere, miért is ajánlatos ezt is számításba venni a ragályos betegségek elleni védekezésnél. Üvegje 2 K a készítő Zoltán B. gyógytárában Budapest és a helybeli gyógyszerárakban.

— **Új napilap Kolozsvárt.** Független politikai napilap indul meg Kolozsvárt e hó 25-én: Napló címen. Az új lap főszerkesztője: dr. Óvári Elemér; felelősszerkesztője: Szász Ödön. — s minden nap korán reggel jelenik meg bő tartalommal.

572—1904. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék 1904. évi 4920. számú végzése következtében Dr. Pál Ernő ügyvéd által képviselt Székely-Udvarhelyi Zálogkölcson Intézet javára Márton Pál és t. h. abásfalvi lakosok ellen 190 K s járulékaik erejéig 1904. évi október hó 8-án fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 680 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: Márton Pál, Márton István, Márton Mózesnél 12 szekér széna, 20 kalangya zab, 3 szekér, 1 sertés, és 30 juh nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró-ság 1904-ik évi V. 323—1 számú végzése folytán 190 K tőkekövetelés, ennek 1904. évi augusztus hó 10 napjától járó 6 százalékos kamatai, $\frac{1}{3}$ százalékos váltódíj és eddig összesen 89 kor. 68 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig H. Abásfalván alpereseknél leendő eszköz-lésére 1904. évi december hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai érteleben készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek. szükség esetén becsáron alul is, elfognak adadni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, s azokra keleti jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt H.-Oklandon, 1904. évi december hó 9. napján.

POLLÁK IGNÁCZ,
kir. bir. végrehajtó

544—1904. vghti szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi kir. törvényszéknek 1904. évi 4559. számú végzése következtében Dr. Pál Ernő ügyvéd által képviselt M. Cornik Honestung cég javára, Bartha Andor bar-dóci lakos ellen 237 K 65 fillér hátralék s járulékaik erejéig 1904. évi január hó 27-én fogantatott kielégítési vég-rehajtás után lefoglalt és 800 koronára becsült követke-ző ingóságok, u. m.: 4 ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró-ság 1904. év V. 34/4. sz. végzése folytán 237 K 65 fillér tőkekövetelés és eddig összesen 75 K 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Bardoczon alperesnél leendő eszköz-lésére 1905. évi január hó 11-ik napjának d. o. 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek ja-vára is elrendeltetik.

Okland, 1904. évi dec. hó 7. napján.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bir. végrehajtó.

37—904. szám.

Korcsmaház bérbe-adása.

Lövéte község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező 175 házszámú korcsmaház f. 1904 évi dec. hó 22-én délelőtti 9 órakor Lövéte község házána, tartandó nyilvános árverésen az 1905, 1906. és 1907 évekre a többet ígérőnek bérbe adatik.

Kikiáltási ár 470 korona.

Banapénz ennek 10 százaléka.

Árverési feltétel: A korcsmaház ez idő sze-rint ialméri jog nélkül adatik bérbe azen ki-kötéssel, hogy ha a köz-ség időközben az ialmé-

resi jogot megkapná, úgy bérbevevő a község ialméri jogát tartozik gyakorolni. Részletes fel-tételek a községi előjáróságnál megtudhatók.

Lövéte, 1904. december hó 6. án.

Az előjáróság nevében

Mihály József, községbíró.

Igen alkalmas utazásoknál.
— Rövid használat után nélkülözhetetlen. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Sarg's Kalodont
Bizonyítvány kelt Bécsben,
1887. jul. 3-án.

nélkülözhetetlen
fogtisztító-szer.

Elsőrangú hygienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és szájrég gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbelegések há-rithatók el ez által Ennél legsikeresebbnek bizonyul a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyestti.

Sarg-féle Szappan
szilárd és folyékony
Glycerin a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin szappan

egy felnőttnek, mint gyermekeknek leg-gyöngébb korban a legkitűnőbb tisztító szer-nek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Ká-roly és Gusztáv, Schandlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillért, vastagabb betűvel 8 fillért közzé a kiadóhivatal.

Karácsoni és új-évi aján-déktárgyak

— csak felnőttek részére —
— dús választékban, leszá-lított árakon; karácson-fadisek, valamint az ün-nepekre egész friss mindennemű fűszerárak a leg-tisztább kezeléssel; a híres debreczeni és ki-kikindai lisztek; valódi angol, Jamaikai és belföldi rumok, legjobb minőségű teák (kanna-jegygyel) és friss teasütemények; ugyszintén üveg-, porcellán edények és szervizek; háztartási cikkek, étkező eszközök, tükrök; függő, asztali és fali lámpák rendkívül nagy választékban, leszállított árak mellett kaphatók Szentpétery Gergely kereskedésében Székelyudvarhelyt.

Marbahu a legjobb és friss minőségben kilója I. o. 36 kr., II. o. leves-hus 32 kr. Balassy Ignác mészáros és hentesnél Székelyudvarhelyt, Kosuth-utca 14., a hol naponta friss virsli, kolbász, parizer, kassai és szebeni felvágottak, lengyel kolbász, szafaládé, sonka és füstölt-hus szintén mérsékelt árban kap-ható. Borju- és sertéshus ugyanott.

Ingyen és bérmentve. Az új-den előfizetője kivétel nélkül megkapja az Ujság politikai napilap nagy képes naptárát. Az Ujság husvétai ajándéka a Herczeg Ferenc album lesz. Állami, megyei, városi tisztviselők, lelkészek, tanárok, tanítók Az Ujság ol kedvezményes, havi 2 korona árban kapják. Megrendelő cím: Az Ujság kiadóhivatala, Budapest, Kerépesi-ut, Az Ujság előfizetési ára: 1 óra: 2. 40. $\frac{1}{4}$ évre 7. $\frac{1}{4}$ évre: 14. 1 évre: 28.

Eladó verő malacok Kovács Domokosnál Sz. udvarhelyen Szt. Imre utca.

Gyarmathy István épület és butor asztalos
Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó mun-kákat. — Karácsoni, új-évi és más alkalmakra készít csinos ajándék- és emléktárgyakat a legújabb rajzok és minták szerint, jótállás mellett. — Jelszava: **szolid munka, jutányos ár és pontosság!**

Gyümölcsfák,
diszfák, bogyófák, akácok stb. fák beszer-zésére a legjobb és leggazdagabb választéku beszerzési forrás a **Fischer és társa** 30 holdas faiskolája Nagy-enyeden. Árjegyzékek magyar, német és oláh nyelven ingyen küldetnek szét.
A legjobb ültetési időszak az ősz.

Réz- és ru ggyanta-bélyegzők

testületek számára, va-lamint „Gumosít” jelző készülékek üveg, por-cellán, vas, bádög, kő, fa, vászon, zsák, vitorla-vászon, juta, posztó és állatok jelzésére, égető vasak, érc értékjegyek ajtó-táblák; bronz ajtó-tábla vésett névvel, horganyból fekete alappal öntött ter-mészetes fényezett betűkkel, ajtó- és kulcsszámok, mono-grammok pecsétnyomónak és ruhajelzéshez, valamint him-zéshez, „Diadal” legelőbb és legjobb ru ggyanta kézi-nyomda kaphatók és megrendelhetők Betegh Pál könyv-, papir-, író- és rajzszerszerkesztésében Székelyudvarhelyt, (Kossuth-utca.)

Baróthi múmalom

lisztörleményeit a helybeli piacon üzletembe bevezettem. Miért is ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe és próbamegrendelésé-vel meggyőződést szerezni ezen lisztek jóságáról és versenyképes-ségéről.

Árak:

Kalácsliszt 0-as	1 kgr. 16 kr.
I. rendű szép kenyérliszt	„ 14 kr.
II. rendű szép kenyérliszt	„ 12 kr.
Szitált rozsliszt.	„ 11 kr

Kiváló tisztelettel:

STERBA ÖDÖN.

Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz,

bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivó-kúrá, gyomor és bélbajokban, úgyszintén elkövéredés, szívelhajasodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj és lépdeganatanál, cukorbetegség, csúsz és köszvény-nél stb. — Az „Igmándi” hatásosságában egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelítik és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást nem fo-gad el. — Utasítás mellékelve. — Kapható Székelyudvarhelyen Gergely János utóda TAMÁS BALAZS ur üzletében. Főszékhely a forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerész-nél Komáromban — Egész üveg 50 f. félüveg 30 f. — Az egyedüli természetes keserűvíz, mely kis üvegben is kapható.

Legelősebb, legjobb divatlap

a „Budapesti Bazar”, mely tősgyökeres magyar újságot a „SZEKELY-UDVARHELY” előfűzető — különös kedvezmény gyanánt — negyedévre 1 K 50 fillér helyett 1 K 30 fillérért rendelhetik meg a „Szekely-Udvarhely” kiadóhivatalában. A „Budapesti Bazar” irányá mindenkor összpontosul e három szóban:

Izlés! — Takarékoság! — Munka!

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

Üvegenként csak 3 fillér.

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendetlenségeiben, az epekövek eltakarítását szembe-tűnően könnyíti, a bélhurut minden ne-mében, a nyálkás aranyban, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvél- és mirigyda-gokban, angolkóros csontlágylás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdőt ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-kint háromszor friss töltés! — Raktári SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt

Kérem a cégre ügyelni!

Tessek elolvasni! Elolvasatlanul le nem tenni s tovább ajánlani!

Szekelyudvarhelyt a Fő-piactéren kiadók az alábbiak:

Iroda, vagy raktárnak való szoba; pincék, gabona-elárúsító hely hámbárokkal; nyílt bazárnak átalakítható hely; fényképésznek, terve szerint átalakítandó helyiségek!

1. **Két udvari lakás**, — kívánság szerint újból átalakítandó — mely áll 2—2 szoba, konyha, kamara, pince és egyéb hozzátartozandókkal — a földszinten.

2. **Egy szép nagy világos szoba** konyhá-val — földszint az udvaron.

3. **Egy udvari szoba** magános lakónak, iroda helyiségnek, raktárnak, vagy szabónak műhelyül **azonnal kiadók**. — A 2. és 3. pont alattiak **azonnal** el is foglalhatók, míg a többiek — megfelelő átalakítás után — Szent-Mihály napkor: **szept. 29-én**. A ház a város legforgalmasabb helyén van azért a lakások különösen alkalmasok azoknak, kiknek érdekük, hogy a főpiacon egyenek s a kapu elé kirakatokat tessenek. Ezen helyiségek csakis csendes foglalá-kozásu, gyermektelen családoknak, vagy magánosoknak adatként ki!

4. **Raktárnak** — gabonának vagy bárminek — 3 nagy száraz, szellős pince-helyiség azonnal kiadó és átadható!

5. **Gabona kimerő** és elárúsító hely (kimerő hámbárokkal), kicsinyben való elárúsításhoz kiválóan alkalmas és nagyforgalmu hely.

6. **Nyílt bazárnak** — megegyezés szerint átalakítható — kapualj!

7. **Önálló lakás** külön udvarral és kerttel, konyhaker-tészetnek különösen alkalmas, kitűnő és bővizű kut-tal. Vidékről beköltözni akaró gazdálkodónak nagy udvarral. Fekereskedőnek, aki a hetipiacon vásárol be deszkát, fát és a helybeli iparosok stb.-inek el-árúsítja, kiválóan alkalmas, mert szemben van a fa-piacal, a jó karba helyezett Gábor-utcában. Egy nagy és két kisebb szoba, kamara, egy igen nagy, valame-lyes műhelynek alkalmas nagy világos, szellős pince-lakással; egy kisebb pince és egy földi pincével, istálló, szekérszín, nyitott és zárt sütő, sertés és csukol stb.-ivel felszerelve azonnal vagy Szent-mihály naptól 3, vagy 6 évre kiadók s azonnal elfoglalhatók.

Értekezhetni írásban vagy szóval a tulajdonosnál: nagysolymosi

Koncz Ármin gyógyszerésszel. az irodájában Székelyudvarhelyt.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvény-nél, csúznál és meghűléseknél bedöröcsölés-képpen használva. Figyelmeztetés. Sifány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosság legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. A üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szerkűdés.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle

pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-féle-t kérjünk, mi-vel sok haszontalan utánzata van.

Egydoboz hatvan fillér.

Csak Rethy-féle-t fogadjunk el!

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar,

Aki bármiféle állást vagy foglalkozást keres, o o o o

Aki lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, o o o o o o o

Aki társat, pénz kölcsönt stb. keres, o o o o o o o

Aki szakácsnőt, o o szobalányt, mindenest, gyermek-leányt keres, o o o o

Aki férjhez menni, nősülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar, o o o

biztosan és leg-gyorsabban eléri cél-ját, ha igénybe veszi

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

„SZEKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

Benedek, Nagy és Konrád első szekely cipőraktára Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz. alatt kaphatók. Dus válasz-tek csinos és tartós cipőkben! Mérték utáni megrendelő o sek pontos kivitele. o „Fredin” cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Brázay-féle Sósbornesz.

Brázay-féle sósbornesz kitűnő szolgálatot tesz olyan embereknek, akik sokat járnak, vadászok-nak, turistáknak, szóval minden sportlőrfinak, mint izomdörösz. Nyomban eloszlik a legnehezebb fáradtság is, ha erős testmozgás után, bedöröszöl-ük magunkat fejétől talpig sósborneszszel.

GÖZCEPLŐ KÉSZLETEK KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT GÉPÉ ÜZLETEN IS KÖTTETNEK

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG RESICZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

„FONTOS!”

HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT, MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ FORGALOMBA.

ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KIÁLLTÁSÁN BEMUTATOTT NYILVÁNOSS. SZÁNTÁSERT NAGY ARANY ÉREMMELE ÉS DISZ OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK TULSZÁRNYALTÁK AZ IDEGEN GYÁRTMÁNYOKAT ARANY ÉREMMELE KITÜNTETVE MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI UTASÍTÁS JUTÁNYOS ÁRAK

ÁRMEGYEZÉKÜNK MINDEN GAZDÁNAK FONTOS TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNYATRA DUMENTESEN KÜLDETIK!

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM: **„AGRARIA” BUDAPEST.**

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni.

BOR. Jó és olesó asztali csemege és gyógy-
borok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig
Fernengel Gyula bor nagykereskedé-
sében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön
kedvezményes árak.

zongorára 2 kézre Betegh Pál könyv- és zeneműkereskedésében:

2. Bach E.:	Tavaszi ébredése	—	50 f
2. Beethoven:	op. 33. 1. sz. Bagatelle	—	80 f
3.	" 13. Andante a	—	—
	" "Pathetik" szonátából	—	80 f
1.	" 119. Bagatelle	—	50 f
1.	" Allegretto	— — —	50 f
2.	" Albumlap Eliznek	—	50 f
1. Boccherini:	Menuetto és Haydn:	—	—
	Ökörmenuetto	—	50 f
3. Chopin Fr.:	op. 9. 2. sz. Nocturno	—	80 f
2.	" 28. 15. sz. Prelude	—	80 f
2.	" 34. 2. sz. Valse	—	—
	brillante	— —	80 f
3.	" 35a. Gyászinduló	—	80 f
3.	" 65. 1. sz. Keringő	—	50 f
1.	" 18. Keringő	— —	1.— f
1. XIII. Lajos:	Gavotte-ja	— — —	80 f
1. Haydn F.:	Serenade	— — —	50 f
1.	" Andante	— — —	80 f
1. Mendelssohn F. Bartholdy:	Nászinduló	—	50 f
2.	" (op. 19. 4. sz. Dal szö. nélkül)	—	50 f
	(és " 30. 3 sz. " " ")	—	—
2.	" 19. 6. sz. Velencei gondola-dal B-dur	—	50 f
3. Mendelssohn F. Bartholdy:	62. 6. Tavasz dal	—	80 f
2. Mozart W. A.:	Rondo á la Turca	—	80 f
3. Rubinstein A.:	op. 3. Melodia	—	50 f
2. Schubert F.:	op. 9. Keringő	—	50 f
3.	" 51. 1. sz. Katona ind.	—	50 f
1.	" 54. Magyar induló	—	50 f
2.	" 78. 3. sz. Menuetto	—	50 f
3.	" 90. 2. " Impromptu	1.— f	—
2.	" 94. 3. " Moment musical és Scherzo B-dur	—	50 f
2. Schumann R.:	op. 12. 3. sz. Miért?	—	—
	és op. 15. 7. sz. Álmodozás	—	50 f
1.	" („ 85. 1. sz. Születésnap ind.	—	50 f
2.	" (és op. 124. 6 sz Bölcso dal	—	—
3.	" 124 16. sz. Altató dal	—	50 f
3.	" 82. 7. sz. A madár mint jós	—	50 f
Tschaikovsky P.:	op. 2. 3. sz. Dal szö-	—	50 f
	veg nélkül	—	50 f
3.	" 10. 2 sz. Humoresque	—	50 f
2.	" 37 4 sz. Hóvirág	—	50 f
1. Weber:	Románc és Allegretto	—	50 f
4.	" op. 65. Felhívás keringőre	—	150 f
- A darabok előtt álló számok azok nehézségi fokozatát jelentik. 1. szám. egész könnyű, 2. szám könnyű, 3. szám közepnehéz, 4. szám nehéz.
-

Grammophonok és Phonographok

teljes felszereléssel vagy anélkül
csakis elsőrendű gyártmány
legelőnyösebben kapható

Betegh Pál könyv- és zenemű-
kereskedésében
Székelyudvarhely, Kossuth-utca.

Grammophonok és Phonographok

teljes felszereléssel vagy anélkül
csakis elsőrendű gyártmány

===== legelőnyösebben kapható =====

Betegh Pál könyv- és zenemű-
kereskedésében

Székeljudvarhely, Kossuth-utca.

Foglalkozást keres (irodait) egy
szépirásu
egyen, ki magyarul, németül ír és beszél, a Remington-, Yost- és Bensderfer-féle írógépeket kezel, irodai munkákban jártassággal bír. — Cím e lap kiadóhivatalában.

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzza, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona. Kapható: **KOVÁCS JÁNOS** okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körut 5. sz.

**Székely borkereskedés
részvénytársaság**

Székelykereszturon.

Jutányos árban tiszta, finom, józamatu borokat árusít. A közönség saját érdekét szolgálja és egy közszükségletet szolgáló székely intézményt fennállásában támogat ha innen szerzi be bor-

Asztali bor	1904.	Hlként	40 K,
Asztali „	1904.	„	48 „
Asztali „	1903.	„	48 „
Finom asztali bor	1895.	„	52 „
Pecsenye „	1892.	„	56 „
Schiller (piros) „	1896.	„	62 „
Rozsamáli „	1896.	„	64 „
Rizling I. „	1890.	„	90 „
Rizling II. „	1890.	„	72 „
Leányka „	1890.	„	1.20 „

50 liter vételnél már fennti ár érvényes
Kevéssel magasabb árért palackozott
borok is kaphatók. **Az igazgatóság.**

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapittatott: 1865.

o o o o női- férfi divatárúháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. o o o o
Legelőszőbb bevásárlási forrás!   Gyors és pontos kiszolgálás!

Alapittatott: 1865.

OCCASIO!

Karácsoni és ujévi

legjobb

alkalmi vételek.

Ajándékok és meglepetések.

**Óriási választék uri és női divat ruházati
cikkekben.**

Legjutányosabban kaphatók.

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székelyudvarhelyt 1904.